

Ethische gedragscode voor I.V.-supervisors

Betekenis

1. 'Supervisie' betekent een formele en wederzijds overeengekomen regeling tussen therapeuten waardoor een therapeut zijn werk regelmatig kan bespreken met een andere, ervaren en competente therapeut die bekend is met het proces van supervisie. Met 'supervisant' wordt bedoeld iemand die supervisie volgt bij een supervisor. Met 'supervisor' wordt bedoeld iemand die een andere therapeut in supervisie begeleidt.

Algemeen

2. Het doel van deze gedragscode is het vaststellen en handhaven van normen voor I.V. supervisors en het informeren en beschermen van therapeuten die supervisie zoeken. Het moet worden gelezen in samenhang met de ethische code voor I.V. therapeuten.
3. Begeleiding wordt gezien als consultatieve ondersteuning. Het is iets anders dan training of persoonlijke therapie.
4. Het VVTIV heeft een klachtenprocedure die kan leiden tot uitsluiting van leden wegens schending van de gedragscodes.

Doel en aard van supervisie

5. Supervisie is een formeel samenwerkingsproces dat bedoeld is om supervisanten te helpen ethische en professionele praktijknormen te handhaven en creativiteit te vergroten. Een supervisor en een supervisant moeten samenwerken om de doeltreffendheid van de praktijk van de supervisant te waarborgen en te ontwikkelen.
6. Het is essentieel dat supervisant en supervisor constructief kunnen samenwerken, aangezien supervisie ondersteunende en uitdagende elementen bevat.
7. De supervisie biedt de supervisanten de mogelijkheid om cliënten te bespreken en te monitoren. Daarbij moet rekening worden gehouden met de setting waarin de supervisant oefent. Supervisie is bedoeld om ervoor te zorgen dat aan de behoeften van de cliënten wordt tegemoetgekomen en om de effectiviteit van de therapeutische interventies te bewaken.
8. Supervisie kan elementen van opleiding en persoonlijke ontwikkeling bevatten. Supervisie is echter niet in de eerste plaats bedoeld voor een van beide doeleinden en een passend beheer van deze elementen moet worden nageleefd.
9. De frequentie van supervisie is afhankelijk van de noodzaak en de behoefte van de supervisant en zijn opleidings- en werkomgeving.
10. Er zijn twee methoden van supervisie (zie paragraaf 15). Deze Code is van toepassing op beide methoden.

Antidiscriminatiepraktijk in Supervisie

11. Antidiscriminatiepraktijken liggen ten grondslag aan de basiswaarden van zowel individuele therapie als supervisie. Het behandelt ook de kwestie van de sociale context van de cliënt.

12. Een supervisor heeft de verantwoordelijkheid om zich bewust te zijn van zijn eigen vooroordelen en stereotypering, en moet bijzondere aandacht besteden aan de manier waarop dit de supervisie relatie kan beïnvloeden. Bespreking hiervan is onderdeel van het supervisieproces.

13. Een supervisor moet alert zijn op vooroordelen of veronderstellingen die een supervisant in zijn werk met cliënten aan het licht brengt en moet deze bewust maken, zodat meer aan de behoeften van cliënten kan worden voldaan. Een doel van Supervisie is om supervisanten in staat te stellen verschillen te herkennen en te waarderen. Een Supervisor heeft de verantwoordelijkheid om de geschiktheid van het werk van een Supervisant, wiens eigen geloofssysteem de acceptatie van cliënten in de weg staat, ter discussie te stellen.

14. Attitudes, aannames en vooroordelen kunnen worden geïdentificeerd aan de hand van het taalgebruik en door aandacht te besteden aan de selectiviteit van het materiaal dat in de Supervisie wordt aangeboden.

Methoden van supervisie

15. Er zijn twee methoden van supervisie, de specifieke kenmerken van elk zijn als volgt:

(1) Eén-op-één, supervisor-supervisant: dit houdt in dat een supervisor op individuele basis supervisie geeft aan een individuele therapeut die doorgaans minder ervaren is dan de supervisor. Eén op één begeleiding is een belangrijke voorwaarde om als therapeut te kunnen blijven functioneren.

(2) Groepssupervisie, met één of meer supervisors: Dit is een aanvulling op één-op-één supervisie en wordt aangemoedigd, maar is niet noodzakelijk.

De structuur van dit document

16. Dit document bestaat uit drie delen: Inleiding, Ethische Code en Praktijkcode. Een supervisor en een supervisant zullen moeten beoordelen welke paragrafen van dit document op bepaalde situaties van toepassing zijn. Het kan zijn dat ze moeten kiezen tussen tegenstrijdige verantwoordelijkheden.

ETHISCHE CODE

Algemeen

17. supervisie is een niet-exploitatieve activiteit. De basiswaarden zijn integriteit, verantwoordelijkheid, onpartijdigheid en respect. Een supervisor moet dezelfde mate van zorgvuldigheid betrachten om ethisch te werken, of hij nu betaald wordt of vrijwillig werkt.

Verantwoordelijkheid van de supervisors

18. Een supervisor is verantwoordelijk voor het stellen en handhaven van de grenzen tussen de supervisie-relatie en andere professionele relaties, b.v. opleiding.

19. Een supervisor is verantwoordelijk voor het overleggen met zijn eigen supervisor voordat voormalige cliënten als supervisanten of voormalige supervisanten als cliënt worden aangenomen.

20. Een supervisor en een supervisant moeten beide redelijke maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat persoonlijk of sociaal contact tussen hen de effectiviteit van de supervisie niet nadelig beïnvloedt.

- 21.** Een supervisor mag geen therapeut van een supervisant zijn.
- 22.** Supervisors mogen hun supervisanten niet financieel, seksueel, emotioneel of op een andere manier uitbuiten. Het is onethisch voor een supervisor om seksuele activiteiten te ontplooiën met een supervisant.
- 23.** Een supervisor moet de waarde en waardigheid van de supervisant erkennen en op een manier werken die rekening houdt met zaken als afkomst, status, ras, geslacht, leeftijd, overtuigingen, seksuele geaardheid en/of handicap. Dit omvat onder meer het bewustmaken van eventuele discriminerende praktijken tussen een supervisant en hun cliënten, of tussen de supervisor en de supervisant.
- 24.** Een supervisor heeft de verantwoordelijkheid om te informeren naar eventuele andere relaties die tussen een supervisant en hun cliënten kunnen bestaan, aangezien dergelijke relaties de objectiviteit en het professionele oordeel van de supervisant kunnen aantasten.
- 25.** Een supervisor is verantwoordelijk voor het ondernemen van actie als hij zich ervan bewust is dat de praktijk van een supervisant niet in overeenstemming is met de ethische en praktijkcode.
- 26.** Het is de verantwoordelijkheid van een supervisor om ervoor te zorgen dat een supervisant zich bewust is van zijn hypothesen en daar bijhorende interventies.
- 27.** Een supervisor moet ervoor zorgen dat hij samen met elke supervisant rekening houdt met hun respectieve wettelijke verplichtingen jegens elkaar, het VVTIV en jegens cliënten.
- 28.** Een supervisor dient zich bij zijn begeleidingen te allen tijde te gedragen op een manier die ervoor zorgt dat het vertrouwen van de supervisant (en zijn cliënten) niet wordt geschaad.
- 29.** Als een supervisor wangedrag van een supervisant ontdekt of vermoedt, moet hij de kwestie eerst met die supervisant bespreken. Indien de zaak na overleg niet kan worden opgelost of verholpen, dient de supervisor die het wangedrag kent of vermoedt, de klachtenregeling toe te passen, binnen de grenzen van de daarin opgelegde vertrouwelijkheid.

Vertrouwelijkheid

- 30.** De inhoud van supervisie is vertrouwelijk en een supervisor moet daarom aan de supervisant duidelijk maken wat de grenzen van de vertrouwelijkheid zijn. Bij het maken van de eerste afspraken over supervisie dienen afspraken over de mensen met wie een supervisor over het werk van de supervisant mag spreken en dat dit ook degenen zijn op wie de supervisor rekent voor ondersteuning, begeleiding of advisering.
- 31.** Gedetailleerde informatie over specifieke supervisanten, of voormalige supervisanten, mag alleen worden gebruikt voor publicatie of in bijeenkomsten met toestemming van de supervisant en met behoud van anonimiteit.
- 32.** Een supervisor moet redelijke maatregelen nemen om supervisanten aan te moedigen hun werk te presenteren op een manier die de persoonlijke identiteit van de cliënt beschermt.
- 33.** Indien besprekingen door een supervisor over hun supervisanten, of voormalige supervisanten, met professionele collega's of met docenten van de I.V. opleiding noodzakelijk worden, moet dat een duidelijk doel hebben, mag het werk en de inhoud van

de interventies van de supervisor(en) niet gebagatelliseerd worden en moet het relevant zijn voor de supervisie.

Bevoegdheid

34. Een supervisor moet normaal gesproken een praktiserende en ervaren therapeut zijn.

35. Een supervisor moet alle redelijke stappen ondernemen om zijn eigen competentie te bewaken en te ontwikkelen en binnen de grenzen van die competentie te werken.

36. Een supervisor is verantwoordelijk voor het maken van afspraken voor zijn/haar eigen supervisie zodat zijn/haar eigen werk als supervisor ondersteuning krijgt.

37. Een supervisor is verantwoordelijk voor het zoeken naar manieren om zijn eigen professionele ontwikkeling te bevorderen.

38. Een supervisor heeft een verantwoordelijkheid jegens zichzelf en zijn supervisanten om zijn eigen effectiviteit, veerkracht en vermogen om met supervisanten samen te werken te versterken. Van de supervisor wordt verwacht dat zij hun eigen persoonlijk functioneren bewaken en hulp zoeken en/of zich terugtrekken uit de supervisie, al dan niet tijdelijk, als hun persoonlijke middelen zo uitgeput zijn dat zij niet meer bekwaam zijn om supervisie te geven.

Veiligheid

39. Een supervisor moet redelijke maatregelen nemen om de veiligheid van zichzelf en een supervisor te waarborgen tijdens hun samenwerking

Effectiviteit van supervisor

40. Een supervisor moet redelijke stappen ondernemen om een optimaal niveau van oefenen door een supervisor aan te moedigen

Duidelijke voorwaarden

41. Een supervisor moet een supervisor duidelijk maken onder welke voorwaarden supervisie wordt aangeboden wanneer de supervisor met de supervisor gaat werken. Een latere herziening van dergelijke voorwaarden moet worden overeengekomen met de supervisor voordat enige wijziging wordt aangebracht.

PRAKTIJK / GEDRAGSCODE

Algemeen

42. Deze gedragscode past de waarden en principes van de ethische code toe op meer specifieke situaties die zich kunnen voordoen in de praktijk.

Kwesties van verantwoordelijkheid

43. Een supervisor is ervoor verantwoordelijk dat een supervisor zijn werk zo eerlijk mogelijk kan presenteren en onderzoeken.

44. Een supervisor is verantwoordelijk voor het helpen van een supervisor om kritisch te reflecteren op zijn werk, terwijl hij tegelijkertijd erkent dat de klinische verantwoordelijkheid bij hem blijft als de therapeut van de cliënt.

45. Een supervisor is verantwoordelijk voor het helpen van een supervisor om te herkennen of hun functioneren als therapeut is aangetast door persoonlijke of emotionele

moelijkheden, een aandoening die van invloed is op het beoordelingsvermogen, ziekte, de invloed van alcohol of drugs, of om een of andere reden. Hij of zij is ook verantwoordelijk voor het nemen van passende maatregelen.

46. Als een supervisor tijdens de supervisie ziet dat persoonlijke therapie nodig kan zijn om een supervisant effectief te laten blijven werken, moet hij de kwestie aankaarten bij de supervisant.

48. Een supervisor moet regelmatig controleren hoe zijn supervisanten zich bezighouden met zelfevaluatie en evaluatie van hun eigen werk.

49. Een supervisor moet ervoor zorgen dat zijn supervisanten hun individuele verantwoordelijkheid erkennen voor voortdurende professionele ontwikkeling en voor deelname aan vervolgopleidingsprogramma's.

50. Als een supervisor zich zorgen maakt over het werk van een supervisant met cliënten, moet duidelijk wat te doen als door dialoog men er niet in slaagt de situatie op te lossen. Indien van toepassing, moeten zij de kwestie bespreken met een andere, ervaren supervisor (altijd rekening houdend met de paragrafen 60-61 (vertrouwelijkheid).

51. Een supervisor moet met elke supervisant bespreken of er regelingen moeten worden getroffen voor de opvang van cliënten in het geval van een plotselinge en ongeplande beëindiging van de therapierelatie, of tijdelijk of permanent (bijv. ongeval, overlijden). Het is een goede gewoonte dat de supervisor op de hoogte is van deze regelingen.

Voorwaarden

52. Een supervisor moet elke supervisant, waar van toepassing, informeren over zijn eigen opleiding, filosofie en theoretische positie, kwalificaties, benadering van antidiscriminatiepraktijken en supervisietmethoden.

53. Een supervisor moet expliciet zijn met betrekking tot praktische regelingen voor therapiesupervisie, met name met betrekking tot contacttijd, contactfrequentie, vergoedingen, beleid en praktijk met betrekking tot het bijhouden van gegevens en de privacy.

54. Een supervisor moet supervisanten informeren over hun beleid met betrekking tot het geven van referenties en eventuele vergoedingen die in rekening worden gebracht voor dit of ander werk dat buiten de supervisietijd wordt gedaan.

55. Honoraria en tariefsverhogingen dienen vooraf te worden geregeld en overeengekomen.

56. Een supervisor en een supervisant moeten de verwachtingen die ze van elkaar hebben expliciet maken. Elke partij moet de waarde van samenwerking met de andere beoordelen en deze regelmatig herzien.

57. Alvorens een Supervisieregeling te formaliseren, dient een Supervisor vast te stellen welke persoonlijke therapie of begeleiding de supervisant heeft of heeft gehad. (Dit is om rekening te houden met eventuele effecten van dergelijke therapie of counseling op het werk van de supervisant.)

58. Een Supervisor moet de grenzen verduidelijken van zijn verantwoordelijkheid en zijn verantwoordingsplicht aan een supervisant en aan de I.V. Opleiding (indien van toepassing) die door de supervisant wordt gevolgd (inclusief eventuele vereiste formele beoordeling).

Vertrouwelijkheid

59. Een supervisor mag geen vertrouwelijke informatie over een supervisant of de cliënten van de supervisant onthullen aan een persoon of via een openbaar medium, behalve in de hieronder beschreven omstandigheden. Indien mogelijk moet de beslissing om de vertrouwelijkheid te doorbreken alleen worden genomen na overleg met een andere, ervaren supervisor.

60. De omstandigheden waarin vertrouwelijkheid, indien absoluut noodzakelijk, kan worden verbroken, zijn:

- als een supervisor het noodzakelijk acht om ernstige emotionele of fysieke schade bij een cliënt, een supervisant of een derde te voorkomen (in dergelijke omstandigheden moet toestemming van de supervisant worden gevraagd voor een wijziging in de overeenkomst over vertrouwelijkheid, tenzij er goede gronden zijn om aan te nemen dat de supervisant geen verantwoordelijkheid kan nemen voor het eigen handelen).